

БУРЛАЧЕНКО Б. А.

Бурлаченко Богдан Андрійович, аспірант кафедри українистики та народно-інструментального мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Науковий керівник — Ольга Романівна Фабрика-Процька, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри (Івано-Франківськ, Україна).

Bogdan Burlachenko, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Postgraduate student of the Department of Ukrainian Studies and Folk Instrumental Art. Scientific advisor — Olha Fabryka-Protka, Doctor of Art Criticism, Professor, Professor of the Department of Ukrainian Studies and Folk Instrumental Art (Ivano-Frankivsk, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2194-584X>

© Бурлаченко Б. А., 2024

ПРОВІДНІ ГІТАРНІ КОЛЕКТИВИ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

LEADING GUITAR BANDS OF THE PERIOD OF UKRAINIAN INDEPENDENCE: THE REALITIES OF TODAY

Гітарне мистецтво на теренах України — досить поширене явище. В останні десятиліття спостерігається тенденція до розвитку як колективних, так і сольних видів гітарного музикування. Проте роль гітари як музичного інструмента в українській системі освіти науковці досліджували спорадично. Згідно із класифікацією, гітара належить до народного інструментарію, однак у складі більшості оркестрів народних інструментів цей інструмент трапляється рідко.

Творчий шлях академічних гітарних виконавців зазвичай формується за поступовими традиційними етапами. Беззаперечно, успіх гітаристів-виконавців залежить від їхніх професійних умінь, навичок тощо. Чимало гітаристів розпочинають кар'єру як солісти або ж як члени певного

виконавського колективну, інші намагаються творити щось своє, авторське.

У 1992 році з ініціативи заслуженого артиста України Володимира Шаруєва створено перший квартет гітаристів під назвою «**Київ**», до якого, окрім самого В. Шаруєва, увійшли його однокласники й вихованці — випускники Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: Руслан Черемних, Олег Григорович і Марія Шаруєва.

Репертуар колективу «Київ» вельми різноманітний. Окрім класичних творів Г. Ф. Генделя, В. А. Моцарта, А. Вівальді, Л. ван Бетховена, П. Чайковського в перекладенні для гітарного квартету, музиканти виконують оригінальні твори Л. Брауера, Х. Кардосо, Х. Родріго, а також інструментальні композиції провідних українських митців: І. Шамо, М. Скорика, І. Віленського, І. Соколовського та ін.

Концертна діяльність квартету «Київ» відома не тільки на теренах України, а й далеко за її межами, зокрема в Німеччині, Італії, Польщі, Швейцарії, Франції та Іспанії. На сьогодні колектив функціонує при Національній філармонії України (Київ).

Серед інших колективів згадаймо ансамбль гітаристів «**ClassicGuitar**», заснований ще 1995 року в Миколаївському коледжі культури і мистецтв з ініціативи Вікторії Сологуб кандидатки педагогічних наук, доцентки, яка й досі є художнім керівником колективу. Від 2003 року ансамбль гітаристів переріс у гітарний оркестр. Унікальною рисою цього колективу є те, що оркестр виконує оригінальні аранжування для гітари творів українських і зарубіжних композиторів епохи Відродження й авангарду. «ClassicGuitar» здобув чимало нагород на міжнародних і національних конкурсах і фестивалях Білорусі, Польщі, Болгарії, Італії, Австрії, Німеччини, Чехії, Угорщини, України, Швейцарії [Гриненко, 2021].

Зазначимо також гітариста Володимира Доценка — педагога, одного із засновників сучасної школи гри на класичній гітарі в Україні, члена президії Національної всеукраїнської музичної спілки (Асоціації гітаристів України), професора кафедри народних інструментів України Харків-

ського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, заслуженого артиста України, званого й за кордоном. Саме під його керівництвом сформувалась велика школа гітаристів-професіоналів, які популяризують традиції українського гітарного музикування в цілому світі. У складі **Харківського гітарного квартету** — учні Володимира Доценка: Ірина Половинка, Сергій Горкуша, Андрій Брагін і Максим Трянов. Колектив пропагує сучасне гітарне мистецтво на теренах України понад десять років. Про себе учасники квартету говорять так: «<...> Квартет має великий досвід співпраці з сучасними музикантами та композиторами, поетами, танцюристами, художниками, активно бере участь у культурному житті України. Серед творчого доробку колективу понад 20 світових прем'єр та більше 10 творів, які їхні автори присвятили Харківському гітарному квартету» [Харківський Гітарний Квартет, 2022].

Харківський гітарний квартет — учасник численних фестивалів та конкурсів, серед яких: П'ятий міжнародний фестиваль народно-інструментального мистецтва «Південна Пальміра» (Одеса, 2019), Всеукраїнський фестиваль-конкурс гітарного мистецтва «Fiesta» (Черкаси, 2018), Міжнародний фестиваль гітарного мистецтва «Мир-Град» (Миргород, 2018, 2019), Міжнародний фестиваль «Odessa classics» (Одеса, 2018), Plan B Fest (Харків, 2020) [Харківський Гітарний Квартет, 2022].

Після початку повномасштабного російського вторгнення колектив призупинив свою діяльність. Зі слів Максима Трянова, засновника ансамблю, йому разом із дружиною Іриною (учасницею колективу) через непередбачувану ситуацію у країні, зокрема у Харкові, довелося тиждень ховатися в метро, а згодом вдалося евакуюватись до Мукачева, залишивши вдома інструменти й надію на мистецьке майбутнє. З інтерв'ю з митцем дізнаємося, що задовго до початку повномасштабного вторгнення колектив покладав великі надії на авторський альбом, гастрольний тур Україною. Музиканти планували розвивати й популяризувати гітарне мистецтво. Та, на жаль, нічого з цього не змогли

реалізувати. У вересні 2022 року М. Трянов отримав дозвіл на виїзд за кордон, де наразі й триває діяльність колективу. З одностудійними організовують благодійні концерти (збір коштів на підтримку Збройних Сил України) [Мініна, 2023].

Серед відомих професійних колективів — **Київський гітарний оркестр**, заснований у вересні 2006 року з ініціативи композитора й педагога Олександра Митрошина. Склад колективу — професійні гітаристи і студенти мистецьких навчальних закладів. Для глибшого звучання й урізноманітнення тембрової палітри оркестр доповнили терц-гітарою, мандоліною, домрою, бас-гітарою, перкусією та ударними інструментами [Гітарний Центр «ArdorFuerte», 2019].

У репертуарі оркестру — переклади творів сучасних композиторів, шедеври світової класики, зокрема: «Концерт ре мажор» А. Вівальді (соліст Б. Бельський), Фантазія на теми українських пісень (аранжування Б. Бельського і Л. Касатової), «Пінгвіни летять!» І. Шошина, «Ballet» із Вільнюської табулатури XVI ст. (аранжування Є. Гридюшка), Сюїта-фантазія «The Beatles» (обробка С. Чистова), «Полька-галоп» із кінофільму «Про бідного гусара замовте слово» А. Петрова, «Кенгуру» Леса Пола (аранжування Л. Касатової), «Одкровення Гути» С. Ільїна, Танго «Фантом» О. Митрошина, «Прелюдія» О. Поплянової, «Пірати карибського моря» Г. Ціммера, «Misionera» Ф. Бустаманте [Гітарний Центр «ArdorFuerte», 2019].

Підсумовуючи, зазначимо: незважаючи на важкі реалії сьогодення в Україні, гітарні ансамблі й оркестри активно функціонують, розвиваються, популяризують гітарну музику серед українських слухачів. Щоб допомогти збройним силам України, беруть участь у різноманітних мистецьких міжнародних фестивалях, конкурсах, благодійних акціях, концертах, демонструючи високий рівень майстерності та креативності українських музикантів. Активний розвиток сучасних технологій та онлайн-платформ нині дає великі можливості українським гітарним колективам різного рівня привернути увагу широкої аудиторії в цілому світі, сприяючи розвитку й популяризації музичного мистецтва України.

Список використаної літератури

1. Гітарний Центр «ArdorFuerte» // Guitar Center. URL: <https://www.ardorfuerte.com.ua/proekty/kievskij-orkestr> (дата звернення: 14.02.2024).
2. Гриненко С. М. Гітарне мистецтво Миколаївщини в культурному просторі України кінця XX — початку XXI століття : дис. ... доктора філософії : 025 Муз. мистецтво / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 223 с.
3. Мініна К. «Можливість допомагати повернула мене до життя». Музикант Максим Трянов про творчість під час війни // Жовті Води City. URL: <https://zhovtivody.city/articles/293710/mozhlivist-dopomagati-povernula-mene-do-zhittya-muzikant-maksim-tryanov-pro-tvorchist-pid-chas-vijni> (дата звернення: 15.02.2024).
4. Харківський Гітарний Квартет | Kharkiv Guitar Quartet. URL: <https://khguitarquartet.wixsite.com/khgq> (дата звернення: 18.02.2024).